

**Betreft: reactie internetconsultatie Wet gemeentelijke toezicht seksbedrijven (Wgts)
Soa Aids Nederland**

Graag maakt Soa Aids Nederland via de internetconsultatie van de mogelijkheid gebruik haar visie op het Wetsvoorstel gemeentelijk toezicht seksbedrijven (Wgts) toe te lichten.

Soa Aids Nederland helpt publiek en professionals om de seksuele gezondheid van iedereen in Nederland te bevorderen. We verlagen de belasting van hiv en andere soa's door deze succesvol te voorkomen, op te sporen en te behandelen. Het normaliseren van soa's en tegengaan van stigma is daarbij essentieel. Kennis, onderzoek, praktijk, beleid en lobby brengen we bij elkaar. Vanuit die basis voorzien we iedereen van betrouwbare informatie en advies op maat, stimuleren we professionele kwaliteit en vernieuwen we preventie en zorg. Dit doen we samen met communities, professionals in preventie en zorg en beleidsmakers. Via projecten als de Klachtenbalie, Ugly Mugs en de Sekswerk Alliantie Destigmatisering (SWAD) zet Soa Aids Nederland zich expliciet in voor de rechten, veiligheid en gezondheid van sekswerkers.

In deze reactie zullen we kort uiteenzetten wat onze zorgen en bezwaren zijn rondom het voorliggende wetsvoorstel. Samenvattend, beslaan onze bezwaren de volgende punten:

- 1) **Discriminatie:** de uitzonderingsgrond die alleen voor sekswerkers zal gelden, terwijl voor andere burgers het recht om hun bijzondere persoonsgegevens te mogen beschermen blijft bestaan.
- 2) **Privacy:** vermindert recht op en bescherming van privacy. Over het verwerken van bijzondere persoonsgegevens door (lokale) overheid bestaat angst onder sekswerkers voor uitlekken en de daaruit volgende repercussies.
- 3) Twijfels aan het **zwaarwegend algemeen belang** wat in het wetsvoorstel gepresenteerd wordt. Het vergemakkelijken van toezicht mag geen risico vormen voor betrokkenen.
- 4) De samenhang tussen de **Wgts** en de **Wet regulering sekswerk (Wrs)**: beide voorstellen zijn momenteel in consultatie en beiden bevatten een grondslag voor vergaande gegevensverwerking. De grondslag zoals beschreven in de Wgts komt te vervallen bij de invoering van de Wrs.

1) Discriminatie van sekswerkers

In de Wgts staat te lezen:

'Gelet op artikel 9, tweede lid, aanhef en onder g, van de Algemene verordening gegevensbescherming, is het verbod om gegevens te verwerken waaruit ras of etnische afkomst blijkt, gegevens over gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, niet van toepassing voor zover dit noodzakelijk is in verband met de naleving op van de op grond van het eerste lid vastgestelde voorschriften door degene die bedrijfsmatig gelegenheid geeft tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling,

dan wel in verband met het toezicht op de naleving en de handhaving van op grond van het eerste lid vastgestelde voorschriften door de gemeente.'

De bescherming die voor alle burgers geldt, namelijk het recht op privacy als het aankomt op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, geldt hiermee niet langer voor sekswerkers. **Ongeacht argumentatie vanuit gemeenten en Rijksoverheid, is dit een inperking van de rechtspositie van een groep mensen, die niet voor andere burgers geldt.** Waar Soa Aids Nederland in samenwerking met sekswerkers en de Nederlandse overheid zich juist hard maakt voor de positieverbetering van sekswerkers, druist dit voorstel juist tegen deze doelstelling in.

2) Privacy

Ook staat er in artikel 1 van het wetsvoorstel:

*(5a) 'Bij de verwerking van de bijzondere persoonsgegevens, bedoeld in het vierde lid, worden passende en specifieke maatregelen getroffen **ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene.**'*

Wij vragen ons af hoe de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkene nog beschermd kunnen worden nu een uitzonderingsgrond geldt voor sekswerkers die hun privacy en veiligheid in gevaar brengt. **Het vertrouwen in de (lokale) overheid om gevoelige gegevens adequaat te beschermen is laag. De risico's en repercussies die gepaard gaan met het uitlekken van bijzondere persoonsgegevens zijn voor sekswerkers niet mild:** men ziet de mogelijkheid tegemoet uit huis gezet te worden, (verder) uitgesloten te worden van zakelijke dienstverlening, woningmarkt en arbeidsmarkt (buiten de seksindustrie) en bedreigend of gewelddadig bejegend te worden in buurt of persoonlijke sfeer. **Omwille van de arbeidsrechtelijke positie en veiligheid van de sekswerker moet te allen tijde worden voorkomen maatregelen op te tuigen die de sector verder ondergronds duwen.**

3) Zwaarwegend algemeen belang

Een dergelijk voorstel kan alleen doorgang vinden wanneer sprake is van een 'zwaarwegend algemeen belang'. **Wij zijn niet van mening dat het vergemakkelijken van toezicht van de regels van Gemeentewet 151a voldoende van zwaarwegend algemeen belang is om deze inperking van rechten te rechtvaardigen.**

Er is door gemeenten en Rijksoverheid veelvuldig geprobeerd om sekswerkers verplicht te registreren. Dit is tot op heden dankzij onze rechtspraak op een verbod van de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens uitgekomen. In voorgaande jaren waren zowel de Raad van State¹ als de Autoriteit Persoonsgegevens² juist ook om deze reden uitermate kritisch over het Wetsvoorstel

¹ <https://www.raadvanstate.nl/@121782/w16-20-0238-ij/>

² https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/advies_wet_regulering_sekswerk.pdf

regulering sekswerk (Wrs). Ook hieruit maken wij op dat het beschreven belang, geen zwaarwegend algemeen belang betreft.

Deze argumentatie heeft nog niet aan geldigheid verloren, dus **roepen wij gemeenten en de Rijksoverheid op om met de branche in gesprek te gaan en te blijven over alternatieven en het nodige opbouwen van wederzijds vertrouwen.**

4) Samenhang Wgts en Wrs

De Wgts is vrijwel gelijktijdig met het Wetsvoorstel regulering sekswerk (Wrs) in consultatie is gebracht. **Aangezien bij invoering van de Wrs de grondslag om de bijzondere persoonsgegevens van sekswerkers op de beschreven wijze te registreren komt te vervallen (Memorie van Toelichting Wgts punt 4), maakt dit de Wgts feitelijk naast kwalijk, tevens verwarrend.** Gemeenten nemen met de Wgts een risicovolle stap, terwijl dit naar verwachting spoedig hierna teniet zal moeten worden gedaan.

Daarnaast wordt in punt 2.6 van de Memorie van Toelichting van de Wgts gesteld dat het toezicht op de regels die worden gesteld op grond van artikel 151a, eerste lid, van de Gemeentewet, oftewel de voorschriften die betrekking hebben op het bedrijfsmatig geven van gelegenheid tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling bedoeld is richting exploitanten van seksbedrijven, aangezien zij normaddressant zijn van artikel 151a Gemeentewet. Het zou uitdrukkelijk niet de bedoeling zijn de gegevensverwerking te gebruiken voor toezicht en handhaving op individuele sekswerkers. **Echter beslaat de grondslag de gegevenswerking van de bijzondere persoonsgegevens van een individu en is 'bedrijfsmatig' in veel gemeenten zo breed of onduidelijk gedefinieerd dat dit wel degelijk individuele sekswerkers betreft.** Door deze verwarring van lokale verschillen, beleid en praktijk, komen de Wgts en Wrs overeen in hun risicovolle, toezichthoudende en registrerende functie richting individuele sekswerkers. Dit maakt de Wgts verwarrend in haar reikwijdte, onzorgvuldig in haar doelmatigheid en schadelijk voor sekswerkers.

Internationaal wetenschappelijk onderzoek en de geleefde ervaring van sekswerkers toont aan dat gelijke rechten zonder risicovolle uitzonderingsgronden en samenwerkend beleid, de enige weg is naar een veilige en gezonde seksbranche. Wij staan open voor verdere gesprekken over alternatieven en aanvullende informatie omtrent onze bezwaren.

Met vriendelijke groet,

Mark Vermeulen
Directeur Soa Aids Nederland - Aidsfonds